

БУРГАСКО ИЗДАНИЕ

ТЪРГОВСКИ ФАРЪ

LE PHARE DU COMMERCE.

СУБСИДИРАНЪ ОТЪ ВАРНЕНСКАТА, СОФИЙСКАТА И БУРГАЗСКАТА ТЪРГОВСКИ КАМАРИ.

Органъ за информация, политическа и стопанска икономия, търговия, земледелие и индустрия.

Уредникъ: П. ДРАГУЛЕВЪ.

ИЗЛИЗА:

въ Варна
Вторникъ и Петъкъ
въ Бургасъ
Срѣда и Недѣля

Абонаментъ за България:
За година . . . 16 лв.
6 м-ца . . . 8
3 м-ца . . . 5

За странство:
За година . . . 30 лв.
6 м-ца . . . 16
Винаги прѣдплатени.

Единъ брой 10 ст.

За обявления:

гармоничен редъ на I-ва
стр. 1 лв. на II-ра и III
стр. по 70 ст., на IV-та
стр. 20 стотинки.

За по-вече обнародва-
ния се прави особено
споразумение.

Съобщения, ръкописи и
суми се изпращатъ до
уредника:

П. ДРАГУЛЕВЪ.

Единъ брой 10 ст.

Гаврилъ Пеневъ & С-не Бургасъ

КОМАНДИТНО ДРУЖЕСТВО

Телефонъ № 109.

Téléphon № 109.

ПРѢДСТАВИТЕЛИ НА

Велико Христовъ & С-ве — Варна.

САМО ПРИ НАСЪ ще намѣрите най-износни цѣни и условия,
пълненъ чешитъ отъ разни
колониялни, желѣзарски и бояджийски стоки

ДОСТАВЯМЕ ОТЪ ФАБР. И МИНИТЪ цѣли вагони; сурови же-

лѣза, Чемберлицы, Шведски желѣза, Махлъци, Черна ламарина, Гал-
ванизирана ламарина, Телени гвозди, Цинкъ, Безирови масла, Кини
Крокодилъ, Империялъ, Джамове, белгийски цементъ хедроликъ,
желѣзни грѣди (пугрѣли), каменни въглища, кардифъ, коксъ, антра-
цитъ и килими, Марсилски керемиди, торби калкутски, 2½ либри
и солени, 2½ либри земни бои, стипца, зачка, сода бикарбонатъ,
захаръ, кифета, калай, бакъръ, олово, чугунъ, синъ камакъ, мине-
рални, слънчогледови, фъстѣчни, памучни, и дървени масла и черъ
пиперъ Сингапуръ. При спецификация.

Винаги, прѣди да си набавите стокитъ, искайте нашитъ цѣни. Сж-
щевременно държимъ и въ депозитъ сурови желѣзни шини, желѣз-
ни грѣди (пугрѣли), Цинкъ, Ламарина, Гвоздеи, Калай, бѣло тенекъ,
Синъ камакъ, Цементъ, Марсилски керемиди, Камѣни въглища,
Безирови масла — бои, бодливъ тель.

Каменни въглища, кардифъ, антрацитъ и коксъ

Масла: дървени, памучни сусамови, фъстѣчни и слънчогледови
маслини и др.

Винаги прѣди да си набавитъ стокитъ искайте нашитъ цѣни.

ДИЗЕЛЪ мотори (DIEZEL)

най-икономичния и най-сигурния двигателъ на XX вѣкъ отъ
8 — 2000 конски сили.

Фабрикация Linke Hoffmann—Werke въ Breslau (Герм.)

Оферти при поискване. Цѣни ефтини и изплащане на срокове.

Прѣдставителъ за България:

МАРКО ШЕХТЕРЪ — СОФИЯ.

ТЪРСЯТЪ СЕ ПРѢДСТАВИТЕЛИ

за околинитъ отъ Бургаския и Ст.-Загорския окръзи за Американски вършачки

„ПИРЛЕСЪ“

коитѣ сж дали най-добри резултати въ България и сж задоволени
най-взискателния Български земледѣлецъ.

Нафтови моторни плугове „РУМЕЛИ“.

Трактори и мотори система „ФИЛДИНГЪ“.

Желающитъ да се отнесатъ за подробности и условия до
контората ни:

Чаракчиевъ, Пошцовъ & Болаковъ — Ст.-Загора.

Велико Христовъ Синове и С-не

— ВАРНА —

СКЛАДЪ ОТЪ НАЙ-ДОБРО КАЧЕСТВО.

Английски каменни въглища гардифъ;

Английски антрацитъ отъ една и сжца мина, а не смѣсъ отъ

нѣколко мини;

Английски коксъ специално качество за лѣжари и за печки.

Телефонъ № 148.

Телеграфически адресъ: Велико — Варна

ТЪРГОВСКО-ИНДУСТРИАЛНА БАНКА

П Л О В Д И ВЪ

Основенъ капиталъ 1,000,000 лв. напълно внесенъ

Основана 1895 година

Извършва всѣкакъвъ видъ банковъ операции:

сантира търговски ефекти; прави заеми срѣщу лични гаранции и съ
залогъ на цѣнни прѣдмети и стоки;

Открива текущи смѣтки срѣщу лична гаранция и ипотека на недви-
жими имоти; Купува и продава чекове за въ България и странство;

прави и парични прѣводи;

Купува и продава разни цѣнни книги и стоки за чужда смѣтка;

РАЗНИ ПРѢДСТАВИТЕЛСТВА

Приема влогове:

БЕЗСРОЧНИ съ 5% годишна лихва. СРОЧНИ за до 1 г. 5½% лихва.

СРОЧНИ за 1 година и нагоръ 6% годишна лихва.

Телеграфически адресъ: ИНДУСТРИАЛНА БАНКА.

Телефонъ № 10.

ГОЛѢМЪ ИЗБОРЪ ОТЪ

ПОМПИ

за кладенци, гадни и винарски

ОФЕРИРА МНОГО ЕФИНО

МАШИНИИ СКАДЪ

ВУЛКАНЪ

С. Елпайнъ — Русе.

Илюстровани каталози при

поискване даромъ.

ПАРИ взема частно лице на со-
лидни хора съ 5% лихва
изплащане за 5 години сжщо и ипо,
теки Kraus C. Post-lagend Berlin 29.

И ЩЕРИЛИМЪ & С-не

ЦЕНТРАЛА — СОФИЯ

БУЛЕВАРДЪ „ДОНДУКОВЪ“ № 46 и

Клонъ въ Варна

Улица „Шуменски“ № 1.

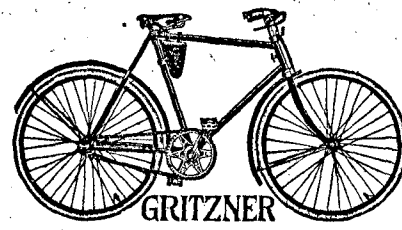
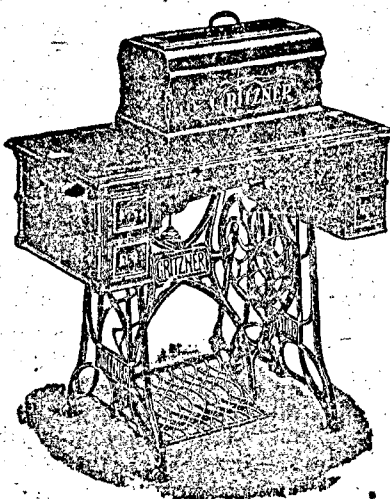
Доставятъ всѣкакъвъ видъ земледѣлчески и индустриални
машини и технически артикули съ много умѣрени цѣни и условия.

„ГРИТЦНЕРЪ“

ИСКАТЕ ЛИ ДА ИМАТЕ

ЛЕГКЪ, ЕЛЕГАНТЕНЪ

БЪРЗОХОДЕНЪ

и съ

ДОКАЗАНА ЗДРАВИНА

ВЕЛОСИПЕДЪ,

ТИХА И БЪРЗОШЕВНА *легкодвигуща се, здрава

съ специаленъ апаратъ за бродирание, шиюща напрѣдъ и назадъ

гарантирана и луксозна машина?

ВЗЕМЕТЕ СИ „ГРИТЦНЕРЪ“

не вземайте други, до като не прѣгледате прочутитъ машини и

велосипеди „ГРИТЦНЕРЪ“

Защото само този не е взелъ отъ тѣхъ, който не ги е видѣлъ,

ПРОДАВАТЪ СЕ ВЪ БРОЙ НА СРОЧНИ ИЗПЛАЩАНИЯ

ПОПРАВКИ БЕЗПЛАТНО

ГОЛѢМЪ ДЕПОЗИТЪ ОТЪ

най-устѣршенствуванитъ плетачни машини

„МЕТЕОРЪ“

— и —

„УНИВЕРСАЛЪ“

СЪ ЕДИНЪ И ДВА НОМЕРА ДЕБЕЛИНИ

Прѣдставители за България: БР. К. БЪКЛОВИ, Русе, София, Варна.

Прѣдставителство въ всички градове на Царството.

ХРИСТО КИРЧЕВЪ

ВАРНА — БУРГАСЪ

Продава винаги на сравнително износни цѣни на едро и дребно:
Първокачествени английски каменни въглища „КАРДИФЪ“,

антрацитъ, коксъ, чугунъ и огнеупорни тухли.

Турки въглища, марсилски керемиди и др.

Поржикитъ изпълнява добросъвестно, оферти и мостри из-

праца при първо поискване.

Телефони:

ВАРНА — 280.

БУРГАСЪ — 101.

Адресъ за телеграми:

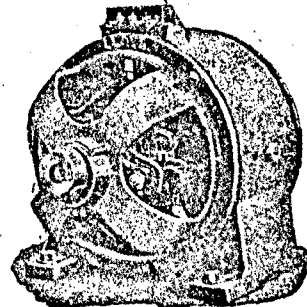
КИРЧЕВЪ.

ЖАКЪ ПАУКЕРЪ

ТЕХНИЧЕСКО БЮРО

СОФИЯ

УЛ. ЕКЗАРХЪ ИОСИФЪ 33.

Най-големъ складъ въ Царството
за електрически ламби „Westinghouse“ 75% економия. Електрически
материали, динамомашини, електромотори отъ фабриката „Ллойдъ“.

Извършва цѣли инсталации за електрическо освѣтление и силопрѣдаване и пр.

СКЕЧЕ — ПОРТО-ЛАГОСЪ

Станчевъ, Палазънъ & Тиано

Комисионна—Прѣдставителство.

занимаватъ се съ обезмѣтиване стоки при пристанището, прѣпро-
даване стоки, купуване такива, експедиция и пр., както и на гара-
та ни Скече.

Прѣдставители на международната кжща SCHENKER & С-о.
Въ услуга сж на всички търговци и комиссионери отъ България.

Банкерската кантора на

И. А. Воденчаровъ — Бургасъ.

Се примѣсти въ собственото му здание на улица „Алексан-
дровска“ и продължава да

ПРАВИ ЗАЕМИ срѣщу лични и реални гаранции;
СКОНТИРА търговски полици и други ефективи на заповѣдъ;
ПРАВИ АВАНСИ срѣщу цѣнни книжа;
ОТКРИВА ЛИХВЕНИ текущи смѣтки;
ИНКАСИРА ПОЛИЦИ при износни условия;
ПРИЕМА ВЛОГОВЕ срочни и безсрочни, по споразумение и при най-
износни условия, срѣщу, СПЕСТОВНИ КНИЖКИ и безъ особенни
формалности при изплащането.

Галоши!!! Галоши!!!

Пристигнаха и сж на изчерпване ГАЛОШИТЪ отъ руско-а-
мериканската марка „ТРИЖЪГЪЛНИКЪ“ въ магазина на

БР. П. И. БЪКЛОВИ — Бургасъ.

Сжщитъ иматъ и голѣмъ депозитъ отъ МУШАМБИ за покрѣ-
ване стоки и храни отъ разни голѣмини и качества.

А. Илиевъ & С-не

Централъ Варна, клонове Бургасъ, Софи, Русе,

Сомовитъ, Пловдивъ, и Шуменъ.

КОМИСИОННА И ЕКСПЕДИЦИЯ.

Продажба: ГАЗЪ, СОЛЪ, МИНЕРАЛНИ МАСЛА, ЗАХАРЪ И
МАРСИЛСКИ КЕРЕМИДИ.

Машинитъ

за шевъ

СИНГЕРЪ

Много силна

конструкция

Материали отъ

първъ изборъ

сж

най-добритъ

на СВѢТА

Безъ съперници

за сѣмейството

и

работилницата

БОРНЪ и С-не

КЛОНОВЕ ВЪ ВСИЧКИТЪ ГРАДОВЕ

Димитър Ж. Иванов и Синове

БУРГАСЪ — СЛИВЕНЪ.

Телефони № 72 — 61.

Телегр. адресъ: Хаджи Ивановъ

Голѣмъ складъ — Изосни цѣни

Желѣза всички видове; чѣмберлицы, ламарини, калай, бѣло тенеке, цинкъ и олово.

Желѣзни грѣди (путрели), портландъ цементъ, телени гвоздеи, безиръ, холандски бои, подковни гвоздеи, петали, триъжълѣзни и каучукови, лопати, кофи и всички сортове дребна желѣзария.

Разполагайки съ ангажменти за голѣми партии правимъ доставки направо съ конкурентни цѣни.

ХР. ИВ. РАЗСУКАНОВЪ

ВЪ ГР. РУСЕ

Освобождава стоки отъ митницата и ги изпраща на всѣкъкъдъ изъ България и чужбина.

Продажба на храни въ вагони срѣщу комисиона.

Пишущи машини и материали за тѣхъ. Изосно особено за селскитѣ общини.

ГЕРМАНСКИ ПИЯНА,

Екстрати (грѣви) за вино, вермутъ и пелинъ — кугията 8 лева.

Вълнено-Текстилно Анонимно Акц. Д-во

„Фабрика Александър“ — Габрово

Произвежда доброкачествени чисто вълнени камгарни и шрайгарни ПЛАТОВЕ, а така сжщо и всѣкакъвъ видъ ПРѢЖДИ за тъкане, фланели и гайтани.

Цѣни и условия износни.

Заводи Сименсъ Шукертъ

КЛОНЪ ЗА БЪЛГАРИЯ.

СОФИЯ
ул. „Московска“ № 1.ВАРНА
ул. „Панагюрска“ № 1.

Постоянни складове за продажба на всѣкакви материали:

шнурове, жици, кабели, фасунги, економически крушки

„ТАНТАЛЪ“ и „ОВТАНЪ“

чиличени ТЪРБИ (пешелъ) и ПРИНАДЛЪЖНОСТИ, ГУМЕНИ ТЪРБИ и ОСВѢТИТЕЛНИ ТѢЛА.

Дипамо-машини, електро-мотори.

вентилатори и електрически апарати за готвение и отопление.

Изобрѣтателни инструменти отъ всѣкакъвъ родъ

Извършва всѣкакви видове електрически инсталации за освѣтление прѣнасяне на енергия и комплекти електрически наредби ЗА ИНДУСТРИАЛНИ ЦѢЛИ.

Свърти по всѣкакви инсталации изъ областта на електро-техниката се даватъ въ всѣко врѣме

БЕЗПЛАТНО

ЕЛ. МОШОНОВЪ

Александрия (Египетъ) и агенция въ Каиро и Портъ Саидъ.

АГЕНТУРА — КОМИСИОНА — ПРѢДСТАВИТЕЛСТВО

Дава всѣкакви свѣдѣния безъ никакво възнаграждение на всѣки интересующъ се по всички артикули, които могатъ да намѣрятъ добъръ пазаръ въ Египетъ.

Прѣдставява и продава брашна на Индустриалното Дружество „СИЛА“ отъ Варна и разни търговски къщи на комисиона наза.

Адресъ: M-r El. Moschono, Alexandrie (Egypt).

В. Р. № 824.

Agences: Le Caire & Port-Saïd.

Иванъ Валець — Габрово.

Освъръжъ прѣдставителствата на многото други къщи, има прѣдставителството на прочутата свѣтовна машинна фабрика Менусъ, акционерно д-во въ Франкфуртъ н/Майнъ, която е специална по фабрикуването обущарски и кожарски машини. Отъ нея, съ прѣдставителството и съдѣйствието на къщата ни сж построени въ Габрово фабрики за обука: фабрика „Янтра“, фабрика „Прогресъ“ и фабрика „Бизонъ“, които дадоха отлични резултати.

На интересующитѣ се сме готови всѣкога да изпращаме всѣкакви каталози, проспекти, объяснения и др., стигъ да се отнесатъ до кантората ни.

БАНКЕРСКА КЪЩА

Петръ Лукановъ & П. Пантовъ

ВЪ ВИДИНЪ.

Извършва всички видове банкови операции: шконтира заеми — инкасира, купува и продава цѣнни книжа, прави вжтрѣшни и външнѣ прѣводи и пр., дава референци.

Занимава се и съ покупка и продажба на разни зърнени храни и пр.

Тел. графенъ адресъ: Лукановъ, Пантовъ.

М. Т. З-въ.

Огънятъ и ледътъ.

I.

Както въ първобитния свѣтъ посрѣдъ първобитнитѣ народи огъня произведе корененъ прѣвратъ въ въ цѣлия строй на народно-стопанския животъ, като измѣни отношенията на хората, като създаде нови отрасли на труда, като приближи отдалѣнитѣ племена и като измѣни вкусоветъ и привичкитѣ на хората, така и противоположността на огъня — студа почти въ нашитѣ очи произведе, може би, не по-малкъ прѣвратъ. По-опрѣделено казано, запазването въ студа разнитѣ хранителни продукти занимаше умоветъ въ незапомненитѣ врѣмена. Сжщитѣ диваци, сѣвернитѣ народи, имайки запаси отъ хранителни продукти, съ цѣлъ за продължителното имъ консервиране, съ цѣлъ за запазване за утрѣшния день прибѣгваха къмъ прѣвратното дѣйствие на студа и мразъ. Това ние виждаме да става още и сега, когато живущитѣ въ сѣвернитѣ и студентитѣ мѣста, а най-много сибирскитѣ народи за опазване запаситѣ си отъ месо отъ елени, риба и др., прѣвзъиматъ ги замръзватъ, зариватъ ги въ земята, покриватъ ги съ снѣгъ и прѣстъ и така запазватъ продуктитѣ си до топлото врѣме на годината. Но стопанското прилагане на студа въ голѣми размѣри за цѣлитѣ по опазването и прѣвозването на скорозавалищитѣ се продукти стана възможно и се разви като крупно икономическо явление само въ послѣдната четвъртина на изтеклото столѣтие съ въвеждането въ услуга на живота особени машинни устройства, които приготвяватъ индустриаленъ студъ.

Истудителното дѣло наброява всичко до 40-42 години и първитѣ негови крачки, началото му трѣбва да се търси въ Франция, страната, въобще казано, която върви твърдъ силно напредъ по отношение на научнитѣ изобрѣтения и усвършенствувания. Но практическото му използване прѣмина въ други страни и прѣди всичко: развоя на истудителното дѣло достигна най-високи си разцѣтъ въ Америка, а поиръжъ нея вече и въ Австрия, Англия, Германия и т. н.

Въпроситѣ на студа, развивайки се въ разни посоки, започнаха да привличатъ вниманието на голѣмъ брой заинтересовани лица, дружества и учреждения. Истудителното дѣло постепенно прѣстана да е тѣсно, специално дѣло на една каква и да е малка група отъ населенията; развивайки се, то обгърна и интереситѣ на други населенія и постепенно стана дѣло отъ национална и държавна важност. Въпроситѣ пъкъ за прѣхранване на маситѣ и стокообмѣна между отдалѣнитѣ страни начнаха да ставатъ достояние на международнитѣ търговски договори; на сцената се явиха въпроси, които отъ много страни и въ различна смисълъ заинтересуватъ държавитѣ и тѣхнитѣ правителства. Появи се съзнанието за необходимостта отъ международно размѣнение мнения по въпроса за прилагането на искусственото изстудяване и въ резултатъ прѣзъ есента на 1908 г. въ Парижъ се състоя първия международенъ конгресъ по изстудяването, въ който бѣха събрани 4000 души, прѣдставители на разни държави. Минаха само 2 години и веднага слѣдъ парижкия състоя се 2-ия конгресъ въ Виена прѣзъ 1910 год., дѣто бѣха направени цѣлъ рѣдъ интересни доклади и съобщения, които освѣтляха отъ разни страни прилагането на искусственото изстудяване.

Сега вече изстудяването, прѣ-

димно леда, се държи като потрѣба на промишлеността наравно съ огъня.

II.

Искусственото изстудяване има голѣмо значение въ стокообмѣна — вжтрѣшния и външния. И тѣва значение е толкова голѣмо, че може да се каже то прѣвзѣждоува прѣдъ нашитѣ очи отъ него произлѣзе онзи икономически прѣвратъ, за който бѣ казано по-рано, въ прѣхраната на народонаселението.

Такива страни, като Англия, Германия, Франция и др., страни по прѣдмѣство промишлени, още отъ отдавна начнаха да чувствуватъ недостигъ въ хранителнитѣ продукти на отечественото си производство. Тѣмъ на помощъ почнаха да дохождатъ странитѣ по прѣдмѣство селско-стопански, които започнаха да изпращатъ излишка отъ производството на хранителни продукти въ промишленитѣ страни. Англия, въ която населението достигна до 50 милиона, не би могла по-натѣтъ да се развива въ промишленото отношение, защото собственитѣ и селско-стопански хранителни продукти едва ли би стигнали за 1/2 отъ населението.

Като че-ли по закона на свѣтовното равновѣсие, едни страни почнаха да се развиватъ въ промишлено отношение, а други — въ селско-стопанско. На промишлената Англия на помощъ ѝ дойдохъ селско-стопанскитѣ страни: Аргентина, Австралия, Сѣверна Америка, Русия, Дания и др.

Тукъ ние виждаме стокообмѣнитѣ отъ външнѣтъ характеръ: страни съ различенъ строй на живота и привичкитѣ разнитѣ продуктитѣ отъ производството си и за насъ е твърдъ характерно и важно да подчертаемъ обстоятелството, че такива страни, като Австралия, Нова Зеландия, отдалѣни отъ Англия съ разстояния отъ 6 — 7 недѣлно морско пътуване прѣзъ горещия тропически поясъ, въ настояще врѣме иматъ възможностъ да прѣвзвоятъ замръзени овчи трупове и месо, фрукти, масло и др. за храна въ Англия. Това стана възможно, обаче, благодарение на прилагането искусственото изстудяване.

Сжщо такова явление ние виждаме и въ вжтрѣшното стокообмѣняване, когато такива голѣми страни прострѣни отъ сѣверъ на югъ като Сѣверно-Американскитѣ Щати, Русия и даже Франция, си създаватъ области отъ различенъ промишленъ характеръ: сѣверъ по прѣдмѣство е чисто промишленъ, южнитѣ, обаче, области сж по прѣдмѣство селско-стопански. И съобразно съ това разположение на странитѣ и производствата става вжтрѣшния стокообмѣнъ. Калифорния, Флорида и пр. проваждатъ въ Ню-Йоркъ, Чикаго и др. селско-стопанскитѣ си продукти; промишленитѣ градове, наопаки, проваждатъ на югъ машини, манифактура и пр.

Колко характерно се отзова прилагането на искусственото изстудяване въ цѣлото народно прѣхранване, именно въ вжтрѣшното стокообмѣняване, свидѣлствуватъ описанията на много учени хора, които сж изучавали постановката на истудителното дѣло въ Америка прѣзъ редъ години. Въ отчетитѣ си тѣ картинно съобщаватъ, че въ голѣмитѣ градове на Сѣверно-Американскитѣ Съединени Щати е мѣчно да се намѣри продуктъ отъ първа потрѣба, който да не е миналъ прѣзъ истудителенъ складъ и е мѣчно да се изнамерятъ скорозавалищи — се хранителни продукти,

кото да не сж доставени въ специални нагони — ледници или паракхиди — рефрижератори (изстудители): югъ и сѣверъ, изтокъ и западъ, задморскитѣ страни — всички се намѣрятъ въ сръзка и се прѣплитатъ съ много изстудителни мрежи.

Сжщо характерно се вижда вжтрѣшното стокообмѣняване и въ Русия, изобило казано, страна чисто селско-стопанска, богата съ неизчерпаеми запаси отъ хранителни продукти. Сега може човѣкъ да види по рускитѣ желѣзни пѣтища двустранното движение. Вологодскитѣ и Ярославскитѣ райони, които произвеждатъ масло и други млѣчни продукти, снабдяватъ юга — Одеса, Кавказъ, Крымъ и др. съ масла отъ млѣко; често то тѣ райони достигатъ и сибирското масло. Наопаки, южнитѣ райони на Крымъ, Кавказъ, Туркестана и др. организиратъ доставката за потрѣбнитѣ промишлени тѣржища въ Петербургъ, Москва, Киевъ и др. съ фруктитѣ и раннитѣ овоция.

Този вжтрѣшенъ и външенъ стокообмѣнъ по отношение на скорозавалищитѣ се хранителни продукти стана възможенъ само съ прилагането на искусственото получаването изстудяване за опазване и прѣвозване хранителнитѣ продукти.

Ние сме сжщо страна селско-стопанска: имаме добитѣтъ, който би могълъ да се изнася въ чуждитѣ страни за продаване закланъ на трупове или на разрѣзани меса и тая търговия да не ни коства сжко, да не е свързана съ рискове отъ смъртностъ на добитѣтъ, отъ разходи за храна на животнитѣ и да се печелитѣ повече пари; имаме млѣчни произведения, имаме риба, имаме фрукти и ранни плодове, които въ чуждитѣ тѣржища би намѣрили двойни и тройни цѣни отъ тѣя, каквито сж у насъ, но удобства и сгоди за прѣвзъ нѣмаме. Главно, нѣмаме способности да използваме леда така, както сме използвали огъня.

Врѣме е да се замисли за тѣя удобства на търговията, за тѣя сгоди за прѣвоза. Врѣме е да почнемъ да се ползуваме въ нуждитѣ си и отъ леда, както отъ огъня. Насъ ни интересува модерното опазване отъ гниене и развала рибата, яйцата и фруктитѣ. По тѣхъ ще продължимъ.

Икономическото положение на Австрия.

Ние имаме случай и другъ пѣтъ да говоримъ за икономическото положение на Австрия, а особено за положението ѝ, отъ като се започна балканската война. То далечъ не е розово; то има хиляди причини и основания да се окайва и оплаква отъ австрийскитѣ търговци и индустриалци; а то, въ дѣйствителностъ, се оплаква и отъ най-горнитѣ прѣдставители на търговията и индустрията въ държавата — отъ министра на търговията, който слѣди най-вѣрно и най-точно съврѣмнената конюнктура въ Австрия.

Въ засѣданieto на австрийския промишленъ свѣтъ (industriert) той, министра на търговията е произнесълъ рѣчь за съврѣмненото икономическо положение на Австрия. Въ тая своя рѣчь министра е характеризиралъ положението, особено въ послѣдното врѣме, далечъ неблагоприятно. Промисленната и финансова депресия, отъ която, споредъ думитѣ на министра, страдатъ всички европейски държави, най-силно се прояви въ Австрия. Въ течение на една година въ Австрия настѣпи пълна промѣна въ конюнктурата, и макаръ че мирътъ се сключи, въ областта на промишлеността и търговията не се забѣлзва желаното подобрене.

Министрътъ изтъкналъ, че поради сжкопата на паритѣ, спрѣли

сж се почти крупнитѣ разходи (Investitionstätigkeit) както отъ обществентъ, така и отъ частентъ характеръ, отъ което особено силно страдатъ строителното дѣло и близкитѣ му отрасли на промишлеността. По тая начинъ министра на търговията въ Австрия рисува икономическото положение на тая индустриална и търговска страна, което положение, вжтрѣки сключенія на Балкана миръ, още не дава знакове на поправяне и подобряване. Нѣщо повече — въ Австрия на дането на конюнктурата и реденето на несъстоятелности е неизмѣнния дневентъ редъ. Много индустриални и търговски заведения изпаднаха въ несъстоятелностъ и безъ надежда да се върнатъ въ първото си положение. На Австрия балканскитѣ събития ѝ костватъ десетки годишентъ цвѣтущъ животъ.

При всичко това министра не е склоненъ къмъ песимично гледане на сегашното икономическо положение и да прави мрачни и тѣжни заключения отъ всичко, което се е случило въ Австрия въ полето на индустрията и търговията. Ако положението — мисли министра — не дава основания за твърдъ розови надежди, тѣй като кривината въ икономическата конюнктура, бързо падайки, обикновено само бавно отива нагоръ, то може да се смѣта съ голѣмо основание, че най-низката точка на тая кривина въобще е прѣминала. Може да се има надежда, че съ поевтиняването на паритѣ ще произлѣзе постепенното подобрене въ производството и потрѣблението.

Да, все пакъ върването на министра е въ поевтиняването на паритѣ; но не ли това поевтиняване и даже поскъпяването на паритѣ отъ нѣколко години мѣчи Австрия и тя не може да си намѣри и сключи държавентъ заемъ. Въпроса е да какъ австрийския министръ, кога паритѣ ще поевтинятъ — кога ще начне подобренето на австрийската икономическа конюнктура и кога... ще настѣпи въ дѣйствителностъ оптимизмъ у него.

Външни свѣдѣния.

Ромжно-сръбска пощенска конвенция.

Ромжно-сръбската телегр.-пощенска конвенция, която въ скоро врѣме ще бѣде сключена, ще съдържа слѣднитѣ постановления: обикновенитѣ писма се таксуватъ съ марка отъ 10 ст. до 20 грама тежина затворенитѣ и отворенитѣ писма съ 5 ст. Паричнитѣ прѣводи (до 1000 л.) се заплащатъ по 10 ст. за всѣки 25 лв. Пощенскитѣ пакети — 1 лв. за всѣки 5 кг. Таксата за срочнитѣ телеграми, подавани между 6 часа вечеръта и 9 часа сутринъта, се понижава на половина отъ стойността на срочнитѣ телеграми, подавани прѣзъ деия. Особено важно и сжществено за развитието на стокообмѣна между двѣтъ държави е постановлението за значително поевтиняване на таксата за изпращане стокони образци и печатни произвѣдения. Тая такса се опрѣдѣля на 5 ст. за 100 кг. нето.

Плаването по Панамския каналъ.

На конгреса (парламента) въ Съед. Щати се бѣде прѣдложено да отмени онова постановление отъ закона за Панамския каналъ, по което американскитѣ каботажни параходи минаватъ канала безъ да плащатъ. Дава се право на президента слѣдъ двѣ години да освободи американския каботажъ отъ такситѣ, ако до тогава се докаже, че разходитѣ по подържането на канала се покриватъ отъ такситѣ отъ чуждитѣ параходи и ако могатъ до тогава да се изгладятъ свързанитѣ съ тая въпросъ дипломатически затруднения (както е

печалба и загуба, понеже отъ това: 1) нѣма да бѣде виденъ въ смѣтката окончателния резултатъ на прѣдприятието и 2) нѣма да бѣде видно, отъ какво и колко сж получени печалби и загуби. За това прието е да се откриватъ за всѣки родъ, даже видъ, печалби и загуби особени смѣтки на капитала: смѣтка лихви, комисионни, шконто, отстъпки, курсови разлики (ажно), общи разности, домашни разходи, дамно, делкредере наеми, ренти и др.

Печалбитѣ и загубитѣ отъ продажбата на стокитѣ се извличатъ отъ стоконитѣ смѣтки.

Журналистѣ стати у г. Б. (стр. 57) не прѣдставяватъ отъ себе си завършено логическо (синтактично) цѣло. Не сж граматично изречение (прѣдложение), закрѣпена фраза. И дѣйствително: „Сток“

„На каса. Купихме отъ Д. Ивановъ и пр.“

„Каса“

„На стоки. Продадохме на Поповъ 10 санд.“

Туй, което туку се подразбира, като логическа връзка, е „да дава“. Слѣдователно: смѣтка каса има да дава на смѣтка стоки (защо?) ва продаденитѣ на Поповъ 10 сандѣка захаръ и пр.

Правилното значи писане на журналистѣ стати е така: смѣтка стоки (дѣлжи) на с/ка каса, (защо?) за купенитѣ отъ Д. Ивановъ и пр.

Логическата връзка — *дѣлжи* — която се подразбира и обикновено, пропуска и тогава статията се редактира окончателно така:

С/ка Стоки на С/ка Каса

за купенитѣ отъ Д. Ивановъ, туку, 10 сандѣка захаръ и пр. Тука вече имаме закрѣпена фраза (изрѣчение).

Даденитѣ за упражнениа и „при-мѣри за разрѣшаване“ задачи въ ржководството на г. Б. сж голословни, т. е. безъ оправдателни документи, — обстоятелство, което вѣрно влияе върху бѣдашитѣ привички на ученицѣтъ.

„Дѣлъ II — Веществени смѣтки“. Наумѣваме, „че ефекти за събиране“, „ефекти за изплащане“ и „цѣнни книжа“, „като условни (относителни) цѣнности не могатъ да се отчитатъ съ *веществени смѣтки*“, — слѣдъ тѣхното мѣсто не е на стр. 62, а на стр. 98 — *лични смѣтки*.

г. Бочевъ се бон, когато води каса смѣтка, да пише *приходъ* и *разходъ* и прѣдпочита да персонализира (фигуризира) касата, за да я нацара „да дава“ и „да зема“, или пъкъ да пише, вмѣсто приходъ — „постѣпление“ и вмѣсто разходъ — „изплащане“. Остроумно — дали?

(Слѣдва).

КНИЖНИНА

(Продължение отъ бр. 493.)

ВЪРХУ:

„Търговско счетоводство за едра и дребна търговия“. Отъ С. Бочевъ, чиновникъ и прѣподавателъ. Издание книжарница Каскровъ. Цѣна л. 450.

Главния факторъ въ тѣя школи е закона за двойното записване (закона на диплографията).

„Счетоводна терминология“. Терминологията е най-важния елементъ на всѣка наука. Тя е за една наука половина отъ тѣя наука.

Ако подъ *написъ* г. Б. разбира „всичко каквото дѣлжи подъ каквато и да е форма“, то капиталътъ 25250 (стр. 33, който фигурира въ писанъ, кому го дължи търговецътъ? Легалната (отъ търг. законъ) дефиниция на пасива значи е нѣлпа отъ счетоводно гледище.

Терминитѣ: приходъ, разходъ, доходъ, печалба и загуба, постѣпление, изплащане, смѣтка, „дебетъ“ (вм. дебетъ), кредитъ и пр. и пр. сж опрѣделени не научно, а изтъркано тривиално и шаблонно популярно. Точното и престижно значение на тѣя термини е изложено въ брошурата ни № 9 — „*Нашитѣ лъжеучители*“.

„Смѣтки“. Научна дефиниция на смѣтката г. Б. не е далъ. Класификацията на смѣткитѣ е несполучлива.

Рецензия отъ В. Джануровъ, учителъ — комерсиалистъ.

